

Mara Čović

UZOR I UČITELJ ŽENSKE MLADEŽI

Tako je Merza nazvala prof. Marica Stanković u svom govoru prigodom proslave petnaeste obljetnice smrti dra Ivana Merza, na veličanstvenoj akademiji u Hrvatskom narodnom kazalištu u Zagrebu, 1943. godine.

Citiram njezine riječi: »Koliko je hrvatske mladeži pošlo za Ivanom Merzom u službu Katoličke Akcije! I ženske mladeži! Jer i ženskoj mladeži Merz je bio uzor i učitelj. On je želio da i ženska mladež stavi svoje snage na raspolaganje u Katoličkoj Akciji. To joj je po njegovom mišljenju osim materinstva i redovništva i jedini naravni poziv. Merz je žensku mladež mnogo cijenio i njezinu životnu misiju toliko puta ocrtao.«

Nije Merz samo teorijski »ocrtao« poziv žene u svojim mnogobrojnim člancima i brošurama, nego je bezbroj puta i praktički zahvatio u odgoj, usmjeravajući pojedine mlade djevojke za aktivno sudjelovanje u radu na vjerskoj obnovi našeg naroda.

Nije baš svagdašnja pojava da mladić tridesetih godina, jedva koju godinu stariji od svojih poznanica, odgojno djeluje na njih, postaje im kao duhovni voda, savjetnik u svim životnim problemima, prijatelj i brat kojem se povjerljivo obraćaju za savjet, pomoć, molitvu. Iskreno i povjerljivo prijateljstvo, puno poštovanja, odanosti i razumijevanja vezuje ga ne samo s prof. Maricom Stanković nego i s više drugih djevojaka u domovini, Francuskoj i drugdje.

Da, on je bio uzor i učitelj ženske mladeži.

On je to mogao biti, jer je, najprije u sebi, na najidealniji kršćanski način riješio problem žene,

jer je sam bio duboko kršćanski odgojen i postigao rano zrelost,

proučio je psihu žene i shvatio njezinu ulogu u životu čovječanstva i Crkve,

i zato svjesno utjecao na razvoj ženskog katoličkog pokreta svoga vremena.

Susreti i prva ljubav

Da ne bismo zamišljali Merza kao nekog stidljivka, zavučenog u svoj studij i knjige, daleko od života i stvarnosti, posegnimo za njegovim dnevnicima, u kojima iskreno zapisuje svoje doživljaje još od gimnazijskih dana pa gotovo do smrti.

Odrastao je u normalnoj građanskoj sredini, sudjeluje u društvenom životu grada, zna plesati, svirati, bavi se sportom, sudjeluje na ondašnjim kućnim zabavama, ide u posjete, na izlete, koncerte, priredbe, svira podoknice djevojkama s drugovima, i već sa 16 godina susreće svoju prvu, veliku Idealnu ljubav. Naravno da su mu poznate i kušnje i teške borbe za čist i neokaljan život, zato budno kontrolira sve pokrete i u saobraćaju s njom, a kasnije i s drugim djevojkama i sve brižno analizira.

Već u tim godinama zapaža bezidejnost i prazninu života tih djevojaka. Poslije posjeta jednoj piše u svom dnevniku 25. lipnja 1914.:

»One ne znaju zašto žive. Ili čitav dan sjede kod posla te razmišljaju. Dolaze do zaključka da vrijeme prolazi i kad dođe smrt. Izgleda čovjeku da se Istom rodio. Nema nikakve ideje koja bi Ih podržavala na svijetu. Ne znaju da je život žrtva. One se vole, nježne su i plemenite, ali ne znaju zašto žive. Trebala bi Im kakva ženska organizacija da uvide kakvu važnu misiju imaju u čovječanstvu: odgoj djece, bodrenje muža, navraćanje dobru, oduševljavanje za takav socijalno-sveopći rad. Uopće ne znaju da su one dužne za drugoga raditi, a ne uživati.«[^]

S gnušanjem i osudom promatra vladanje nekih. Nakon nesretne smrti svoje prve ljubavi on piše:

»Teško da sam što tako duboko volio kao Gretu, i svejedno prošlo je, sjećam se, oplemenilo me, ali opet i bez toga može da se živi.«*

Ta je smrt učinila prelom u njegovu životu, probudila ga je i usmjerila prema Vječnosti. Nije tu bilo nikakva sentimentalnog tugovanja, nego drugo, ozbiljno razmišljanje i preorijentacija.

I kasnije se stalno kreće u krugu djevojaka. Katkad mu se čini da je u koju zaljubljen, bori se s napastima, pogotovo u Vojnoj akademiji u Bečkom Novom Mjestu, ali kako sam piše:

»Napasti navale užasno, no molitva me diže.«[^]

* Dr. D. KNIEWALD: *Dr Ivan Merz, životopis*, str. 61 – 62.

» Navedeni životopis, str. 66.

•» Ibid., str. 75.

Privlači ga duševna ljepota, a smeta ako se na ženu gleda kao na živinu.

»Jedna divna gospođica kestenjave kose u zelenkasto-modroj bluzi, blijeda lica, sjedila je nasuprot meni. Uistinu je bila lijepa. Iz svakog njezinog pogleda izbijala je duševna ljepota, djevičanstveni ponos i blagost.

Bože, kako to, da sam ovdje među ljudima, za koje su djevojke samo živine!«⁵

Uranja sve dublje u studij i praksu kršćanskog života i nakon kriza dolazi do spoznaje da mora shvaćati i doživljavati ženu samo kao finog prijatelja.

»Izmiren sam, možda zauvijek s prirodom: ženski je element u mom životu ulogu odigrao, koju mora. Sa ženskima više nemam posla. Zaljubljivat se neću, jer bi se moglo izroditi u sjetilnost. Ostale ženske neka igraju u mom životu ulogu muškog, osobito finog muškog prijatelja. No strašno mi je kad pomislim da ću se uvijek morati kretati u društvu punom svjetilnosti. Neki sam dan zavjetovao Blaženoj Djevici čistoću sve do ženidbe; no možda će to trajati sve do smrti.«⁶

Možda će se činiti nekom suviše ovoliko pričati o mladim danima Merza. Ali željela bih da ga doživimo kao sasvim normalnog mladića u sasvim konkretnim životnim okolnostima, koje nisu puno drukčije od današnjih.

Nakon spoznaje da se mora posvetiti višim idealima on prima borbu, žrtvu i odricanje koje takav život traži.

»Život je silno teška borba, koja traži pregaranje, negledanje ljepoga. Radi ove borbe ima život čovjeka viši sadržaj. Boriti se protiv nagona k divnoj ženi, svladati taj nagon i uspjeti se do visine čovjeka, koji uopće više ne osjeća nagona, nego na ženu gleda kao na sebi ravna muškarca, znači izvojsčiti najveću pobjedu. Mnogi su ljudi stradali, jer ih je predobila demonska ljepota žene. Možda je i mene skoro. Ali od sada velim: zatvoriti oči i ne tražiti ovaj princip ljepote, koji je samo ovdje da uspostavi borbu, kojoj je nagrada vječnost.«⁷

Unatoč ratnim teškoćama na fronti on bilježi u svoj dnevnik nevjerojatno zrela zapažanja i analize o ljubavi, o ulozi tjelesnog i duhovnog u prijateljstvu, o idealiziranju i banaliziranju ljubavi u književnosti i životu, o mišljenju filozofa.

Smeta ga ipak ako se gleda samo na vanjštinu žene, na njezinu tjelesnu ulogu »jer to je uvreda za njezin duh, koji je čovjek, kao i mi muški«.®

⁵ Ibid., Str. 88.

⁶ Ibid., Str. 100, 155.

⁷ Ibid., Str. 113–114.

⁸ Ibid., Str. 140.

U druženju s kćerima prijateljskih familija nalazi Merz priliku za proučavanje ženske psihe »u Živo«, a ne samo iz književnih i filozofskih djela, premda je i u njima proučio oko stotinjak likova. O tome piše:

»Ljubav ne postoji onako kako je slika svijet i književnost. Jedno je prirodni nagon i buđenje ovoga svijet nazivlje 'ljubav'. To je koketerija i slično, prosta sjetilnost. Daleko sam već od toga. No drugo je ovdje, čisto od svake tjelesne primjese i tjelesne simpatije, premda se i ona nastoji katkad ušuljati. Težnja je da upoznam duševni život jedne ženske, koja je duševno već mnogo proživjela. Ženski je duševni život posve drukčiji od muškog. I jedan i drugi ima svoje ljepote. Čovjek ne teži samo da zaroni u svoju dušu i da iz nje luči kristale Vječnosti, on traži i ženske prijatelje. U dnu njezine duše jest nešto od Madone i to mi u njoj tražimo. Možda je to traženje vječno lijepih iskrica, čeznuće i ljubav. Božji se plan tako krasno izvršuje. Do braka, kojem je cilj širenje čovječanstva, dolazi se na skroz duhovni način.«*

Zanimljivo je da u grubim uvjetima fronte i rata dolazi do najsuptilnijih spoznaja o ženi.

»Žena nije tu samo radi ljubavi. I ona je animal religiosum. Treba samo pomisliti na duševnu veličinu časnih sestara i njihov veliki rad.«**

Tako je Merz, studirajući knjige i život, došao do izgrađenih i usklađenih kršćanskih pogleda na ženu i njezinu ulogu. Marica Stanković piše u glasilu »Za vjeru i dom« u članku pod naslovom »Vitez ženske časti«:

»Za njega je žena, čista i kreposna žena nešto veliko i uzvišeno. Ona mu je kopija njegove ljubljene Majke, još više, ona mu je sestra Djevice iz Lurda, koju će cijelog života ljubiti žarom sredovječnih mistika. Upravo zato vrijeda ga ne samo nabacivanje na žensku čast i dostojanstvo već ga duboko vrijeda i lakoumno ponašanje onoga ženskog svijeta koji zaboravlja kakvu vrednotu nosi u sebi. I tu se on, ponizan i tih, čedan i blag, osjetljivo bunio. Njegova je riječ upravo ogorčena i tvrda, njegov pogled oštar i neobično odrješit, a u smijehu je vidio trag male ironije. Upravo bez milosrđa šibao je Merz nastranosti suvremene ženske omladine, i kako god je rado praštao, u tim je stvarima bio gotovo neumoljiv. A to samo zato jer je jasno vidio što znači u životu obitelji i naroda dobra žena, a kako utjecaj zle žene ostavlja nezdrave tragove i razara i obitelji i narode.«**

* Ibid., str. 141.

** Ibid., str. 213.

11 MARICA STANKOVIĆ: »Vitez ženske časti«, *2a vjeru i dom*, br. 9/1937, str. 139–140.

Odgojni utjecaj

Kroz godine rata, studija u Beču i Parizu, kroz rad u organizacijama i proučavanjem katoličkog pokreta u svijetu, posebno proučavajući Katoličku Akciju, od koje su ondašnji Pape očekivali preporod pojedinaца, obitelji, društva i čitavog svijeta, Ivan sve jasnije uviđa svoj bogodani poziv, da ne samo aktivno radi i sudjeluje u tom pokretu, nego da preuzme i zadaću »korektora« Katoličkog pokreta kod nas.

Nakon duhovnih vježbi 1923. godine tu svoju zadaću provodi svim žarom i energijom. Piše knjige, brošure, članke, govori na tečajevima i sastancima, osobito kontaktira s bezbroj muške, ali i ženske mladeži.

Na sve je ljude prije svega djelovao svojom izgrađenom ličnošću, svojom bogatom dušom, razumijevanjem, o čemu lijepo govori Merčev prijatelj dr. Drago Čepulić u članku: »Duša dra Ivana Merza« u časopisu »Orlovska misao.«¹²

»On je samo bio Boga pun, ali blizina Božja nije mu oduzela sposobnost da bude bliz i ljudima, svim ljudima bez razlike, pa i onima koji su bili i najdalje od kuće Očeve«, kaže s. Marica na spomenutoj proslavi 15-obljetnice smrti.¹³

Na članice Katoličkog pokreta utjecao je usmjeravajući ih i odgajajući pojedine za aktivan rad, davanjem uputa i smjernica.

Sasvim je jedinstven i osobit bio utjecaj Merza na Maricu Stanković. On je odgaja za prvu voditeljicu ženskog dijela orlovske organizacije, a kasnije je uvodi u ideju osnutka prvog sekularnog instituta kod nas, s prvotnom idejom da se osigura trajna, živa jezgra Katoličkog pokreta i da se nađu radnici koji će čitav svoj život i sebe čitave posvetiti Bogu i radu za duše. Stoga vodi nju i druge u Rim, u jedan od prvih sekularnih instituta: »Djelo kardinala Ferrarija«, da ondje upoznaju smisao i rad instituta. Usput, u čestim šetnjama i dopisivanjima izlaže joj svoje ideje i planove o osnivanju muškog sekularnog instituta, na čemu je radio s P. Pericom, ali ih je obojicu smrt zatekla prije ostvarenja tog djela.

Iako Merz nije osnivač jedinog ženskog sekularnog instituta kod nas, ipak ga smatramo idejnim začetnikom, temeljem i uzorom i trajnim izvorom nadahnuća i poticaja za nj.

Žena, kvasac katoličkog preporoda

Kada danas čitamo Merčeve misli o ulozi žene i razmatramo njegove poglede o koedukaciji, modi, plesu, o zajedničkim nastupima i priredbama, mogu nam te misli i pogledi izgledati prekruti, čak nelogični

¹² *Orlovska misao*, VIII/1929, str. 101. i 102

¹³ *Nedjelja*, br 11/1943., str. 3.

i neprovedivi. Ali on je u takvom shvaćanju strogo slijedio tadašnje mišljenje i stav Crkve i papa. Išao je do kraja te je bio krajnje radikalan i obuhvatio sva područja života. I uvijek je tražio da baš žene budu nosioci čudorednog radikalizma i etički uzori i braći Orlovima. Brižno je bdio da u njima razvije pravi katolički duh u shvaćanju, saobraćaju i provođenju svih smjernica Rima. Piše mnogobrojne članke i brošure, u kojima iznosi jasno i dosljedno radikalne stavove, posebno u svojoj »Zlatnoj knjizi«, »Životu Ivane Arške«, u »Ti i ona« i dr.

Što ga je u tome vodilo, objašnjava s. Marica u svojim člancima »Vitez ženske časti«.

»Još za vrijeme rata zgražao se nad oficirima, koji se ne žacaju sa ženama i majkama kojekako postupati. Na ove misli nadovezuje: »No ni one nisu mnogo bolje. U nas se još sačuvao tip poštene, nepokvarene djevojke. Treba svom silom nastojati da taj tip ostane neoskvrnjen.«*

Merz je veoma dobro znao da će se taj tip najlakše sačuvati u katoličkoj organizaciji Orlića. Sjećam se dobro, kako je nas nekoliko nagovarao da uđemo u tu organizaciju. Prve savjete za rad, osim nekolicine vrijednih i požrtvovnih svećenika, davao nam je Merz. On nam je dao prve poglede u principe Katoličke Akcije i prve pobude za intenzivniji duhovni život. A sve to zato jer je cijenio ženu i njezinu misiju u ljudskom društvu. On je znao da je žena po svome tjelesnom ili duhovnom materinstvu kvasac katoličkog preporoda u hrvatskom narodu.

Upravo nam je gurao u ruke katoličke knjige i novine, naručivao za nas njemačke misale, jer hrvatskih onda još nije bilo, vodio s nama duge razgovore o raznim vjerskim pitanjima. Želio je da što više euharistijskog i crkvenog svoga duha prelije u nas, buduće voditeljice najjače ženske omladinske organizacije u Hrvatskoj.

Uvijek je bio spreman da nam pomogne. Trebalo mu je samo nešto povjeriti i stvar je bila odmah u redu, bio to organizacijski posao, nečije namještenje ili kakva duhovna utjeha.«

Poziv suvremene katoličke djevojke svestrano je i značajno obradio u životopisu Ivane Arške. O tome piše s. Marica u svojim člancima »Vitez ženske časti« u časopisu »2a vjeru i dom«:

»Organizirana katolička djevojka mora biti apostol. To Merz na mnogo mjesta ističe i na tu se misao vrlo često vraća. Orlića se u svome apostolatu mora služiti istim sredstvima kao i njezina nebeska zaštitnica sv. Ivana Arška. Sve koje vode u orličkoj organizaciji treba da su u milosti posvećujućoj. Orlića živi i osjeća s Crkvom. Treba da radi prema željama i zapovijedima Svetog Oca Pape, biskupa i službenog duhov-

nika. Mora biti spremna na žrtve i križeve. Mora raditi s oduševljenjem i s ljubavlju.«[^]

Katolička djevojka može apostolski djelovati u obitelji i u javnosti. Apostolat u obitelji, misli Merz, bliži je i naravniji za djevojku. O tome on piše ovako:

»Žena po svojoj naravi nije u pravilu određena da djeluje u javnosti i da na takav način spašava narod. Današnje su prilike takve da i od žene često traže da i u javnosti apostolski djeluje. U ovoj djelatnosti valja biti uvijek svjestan da je takvo djelovanje iznimka. Kao što je i Ivana bila prava djevojka i uvijek željela da se vrati svojoj kući i porodici, da ondje vrši poslove koji odgovaraju njenoj djevojačkoj naravi, isto tako i svaka Orliča smatra da je u pravilu njezin poziv u obitelji i domaćem ognjištu; ako je izvanredne prilike pozivlju, ona će se dati na organiziranje drugih ili na koju drugu granu javnog apostolata. U ovom posljednjem slučaju mora biti svjesna da treba posebne pomoći Božje, jer u takvim iznimnim časovima Providnost kao da izmjenjuje naravni red i ženama povjerava muške uloge. Ako, dakle, orlička organizacija ili pojedina Orliča uslijed posebnih prilika katkad mora da preuzme posao koji po sebi spada na muškarca, to i u tom radu i organizacija i pojedine članice ne smiju da izgube ženski karakter i da postanu prostom kopijom muškarca.«

»Javni apostolat Orliče«, piše Merz, »jest trostruk, kao i u svete Ivane. Ponajprije je to čudoredni apostolat. To je borba protiv svemu onome što kvari čudoređe. Ovamo spada borba proti nečednim modernim plesovima, kletvi, neotmjanim zabavama... Orliče se po uzoru svete Ivane odijevaju čedno i poput svoje svete zaštitnice posvuda naglašuju socijalnu funkciju nošnje i stavljaju svoje sile na raspolaganje apostolatu čedne nošnje.« Da bismo do kraja razumjeli te misli, moramo ih potkrijepiti i mislima o odijevanju:

»Ništa na svijetu nema ljepšega od ljudske duše, koja je zaodjenuta u ruho Kristove nevinosti i Kristova sjaja. Pa ipak se to izvana na čovjeku ne vidi. Zašto, pitate me, zašto da se uopće mora vidjeti izvana; dosta je da je duša zaogrnutu blistavom odjećom Kristovom, a sve ostalo je sporedno. No možda naše mišljenje i nije ispravno!

Prvi su ljudi izgubili blistavo ruho Milosti posvećujuće i golotinja njihove duše kao da se odrazivala na njihovu tijelu. A da se ne vidi da im je duša gola i ranjena, oni sami pokrivaju svoje tijelo, pa i sam Tvorac ih pomaže kod toga.

Zar nas, dakle, ovo pokriveno tijelo ne upućuje na to da i naša duša mora da je nečim pokrivena? Zar nije istinita misao kršćanske

mudrosti da tjelesnim sredstvima dovodimo do duševnog svijeta? Ako, dakle, naše tijelo pokrивamo, zar na taj način svemu svijetu ne ispovijedamo da čvrsto vjerujemo da i naša duša treba da je Milošću zaodjenuta? Da, ako naše tijelo lijepo i čedno odijevamo, postajemo apostoli svetog krštenja, propovijedamo da se po svetom krštenju naša gola i izranjena duša obukla blistavom i divnom odjećom krsta upravo onako kao što se naše golo i od pohote izranjeno tijelo zaogrnilo lijepim i čednim odijelom.

Zašto, dakle, da naša ukusna i čedna odjeća ne bude slikom lijepe odjeće, u koju nas je Bog obukao svetim krštenjem. Tako činimo radi Isusa i radi nas samih. A zar da ne mislimo malo na naše sestre i našu braću? Mnogi lutaju svijetom i traže Isusa i ne mogu da ga nađu. Možda Isus hoće da ga zalutali nađu upravo po vama; da Njegovo obličje pronađu i otkriju na Vašoj čednoj i ukusnoj nošnji.«*»

Tko tako shvaća ulogu odijela, taj onda ima pravo zastupati i takve misli o modi, o plesu i o tjelesnom odgoju. I tim, naime, pitanjima bavio se Merz. Prema smjernicama njemačkih i austrijskih biskupa izradio je spis »Tjelesni odgoj ženske omladine«.

Samo nekoliko misli!

»I djevojkama je vrlo potreban tjelesni odgoj, a pogotovo onima koje stiču svoj kruh izvan porodice, a često u nezdravim okolnostima (krojačnice, uredi, tvornice). Seoska omladina ne treba toliko tjelovježbe kao gradska, no selo treba da unese u grad narodne običaje (poglavito religiozne), koji se mogu shvatiti našom narodnom ritmikom.«

Zaključuje ovako:

»Ritmička se tjelovježba može utoliko gajiti ukoliko služi podučiti u pjevanju. Oblik i misao ritmičkih vježbi mora odgovarati dobi djevojke i uzvišenom idealu ženskoga dostojanstva. Isključivo gajenje ritmičke gimnastike valja zbaciti. Psihologija pokazuje da na dušu žene upravo razorno djeluje, ako ona kultivira proživljavanje stanovitih osjećanja, kako se to danas čini u većini ritmičkih škola.«^

No nastavimo dalje još o apostolatu kako ga Ivan preporučuje Orlicama:

»Sv. Ivana također je uzor vjerskog apostolata. I Orlića se brine da svijet što češće prima sv. Sakramente, da se vrše crkvene zapovijedi, pohađaju propovijedi, organiziraju misije i duhovne vježbe...

Da Orlića može doista biti apostol, ona se ne zadovoljava vršenjem običnih kršćanskih dužnosti, već ona teži za nečim višim, za »uzvišenim

16 M. STANKOVIĆ: »Vitez ženske časti«, *Za vjeru i dom* 12/1937., str. 200 – 201.

17 Ibid., str. 199 – 200.

i junačkim vršenjem kreposti«. Ona mora biti ponizna, čista srca, srčana i ustrajna. Orlića ostaje nepokolebivo vjerna svojem katoličkom apostolskom programu. Ona mu ostaje vjerna i onda ako mu se iznevjere možda i one koje su je oduševile za orlovstvo, i onda kad Bog može dozvoliti da pretrpi progone i podnese uvrede sa strane onih koji ne samo da bi bili dužni da pomažu orlovstvo, već također da se brinu za vječno spasenje svake pojedine orličke duše. Kao i sveta Ivana, tako i svaka prava Orlića treba da je u svojoj okolici simbol idealizma, koji ostaje nepokolebiv sve do smrti.«**

Ne odjekuju li te riječi Merza o ulozi žene istim tonom koji smo upravo nedavno čuli od našeg novog Sv. Oca Pape Ivana Pavla II., a izrekao ih je 5. 11. ove godine na grobu sv. Katarine Sienske. Zahvalio je Providnosti što se u ono teško vrijeme poslužila dubokim srcem žene da pomogne Crkvi. Ona je bila dostojna postati savjetnica i papi. Zato je veliko poslanstvo žene i u današnjoj Crkvi...

Vječne istine su uvijek suvremene, moderne.
Zato Merz ima što reći i današnjoj mladeži.
I danas on može biti uzor i učitelj ženske mladeži.

Dr. IVAN MERZ, AN EXAMPLE AND TEACHER OF YOUNG GIRLS

Summary

In his numerous articles, pamphlets and booklets, Merz defined the life-mission of woman, with special emphasis on her role in religious and moral renewal of family, and through this renewal the revival of the nation. Woman is the yeast of catholic renewal by her bodily and spiritual motherhood. She can receive the best education in this direction through female catholic organizations, particularly in the Catholic Action.

With practical individual educational work Merz gave these girls stimuli and instructions for leading a deeper spiritual life, an inclination for liturgy and a knowledge of the problems of the Church. Thus he, in fact, educated the first leading members of the Catholic Action.

Ivan's communication with people was tactful, full of respect and understanding of the female psyche due to his constant studies of the female soul both in life and literature.

Ivan Merz had a special role in the education and orientation of Marica Stanković, the foundress of the first Secular Institute. Even today the Institute considers Merz as its ideological initiator, its example and its stimulus.